

Arriba a Calafell la IX edició de la Reunió Internacional d'Arqueologia

Calafell acollirà, del 30 de març a l'1 d'abril, la IX **Reunió Internacional d'Arqueologia** de Calafell.

L'**Ajuntament de Calafell**, a través de la regidoria de **#patrimoni**, és un dels organitzadors d'aquesta trobada de referència que enguany arriba a la novena edició (la darrera, va ser l'octubre del 2016) i que es farà entre Calafell i Banyeres del Penedès.

Aquesta edició és un homenatge a **Henri Tréziny** i dedicada *in memoriam* a **Joan Sanmartí**, que va ser un dels impulsors perquè es fes aquesta reunió científica.

Les fortificacions urbanes preromanes a la Mediterrània occidental

Amb el títol "Les fortificacions urbanes preromanes a la Mediterrània Occidental: origen, funcions i evolució estructural", la IX Reunió Internacional d'Arqueologia de Calafell es proposa actualitzar el debat sobre el món ibèric i les seves àrees de contacte: les cultures fenícies i grega.

L'edició de 2023 posa el focus en el paper de l'arquitectura defensiva en el món ibèric.

L'ICAC participa des de 2004 en l'organització d'aquest congrés internacional, que sempre ha girat al voltant de la cultura ibèrica però fent incís en diversos aspectes temàtics, com la reconstrucció arquitectònica, la formació de les societats complexes a la Mediterrània occidental, o l'economia agropecuària i canvi social.

A través de l'estudi de les fortificacions urbanes, el congrés explora la relació entre el món ibèric i les àrees de contacte.

Programa

Inscripcions: jpou@calafell.cat

Las sessions es celebraran a Calafell ([Centre Cívic Cinema Iris, Platja de Calafell](#))

La sessió d'obertura del congrés exemplifica aquesta voluntat d'oferir **una visió de conjunt sobre les tres cultures més importants de la Mediterrània occidental**, amb les ponències destacades de **Silke Müth** (*Les fortifications des villes grecques et romaines : évolution et idéologie*) i **Pierre Moret** (*Las fortificaciones ibéricas, treinta años después*).

Moret és el gran especialista en aquest tema i, des que va publicar la seva tesi doctoral (1996), fa trenta anys, no s'havia tornat a presentar una visió global sobre l'arquitectura defensiva en el món ibèric.

Així, en la primera sessió del congrés, **Müth** posarà en context la cultura clàssica i les fortificacions en el món grecoromà. I, després, amb la visió global de **Moret** sobre el paper de les fortificacions ibèriques es podrà veure el contrast i els punts en comú entre les diferents cultures, amb la intenció de debatre possibles intercanvis culturals, interaccions o divergències entre les principals cultures preromanes a la Mediterrània occidental.

Programa

Inscripcions: jpou@calafell.cat

Maria Carme Belarte (ICREA-ICAC) i **David Montanero** (investigador Juan de la Cierva a l'ICAC) formen part del Comitè organitzador de la IX Reunió Internacional d'Arqueologia de Calafell, juntament amb Pierre Moret (Universitat de Toulouse) i Jaume Noguera (Universitat de Barcelona).

Al llarg dels dos dies i mig que dura la reunió internacional, seguiran sis sessions més, sobre:

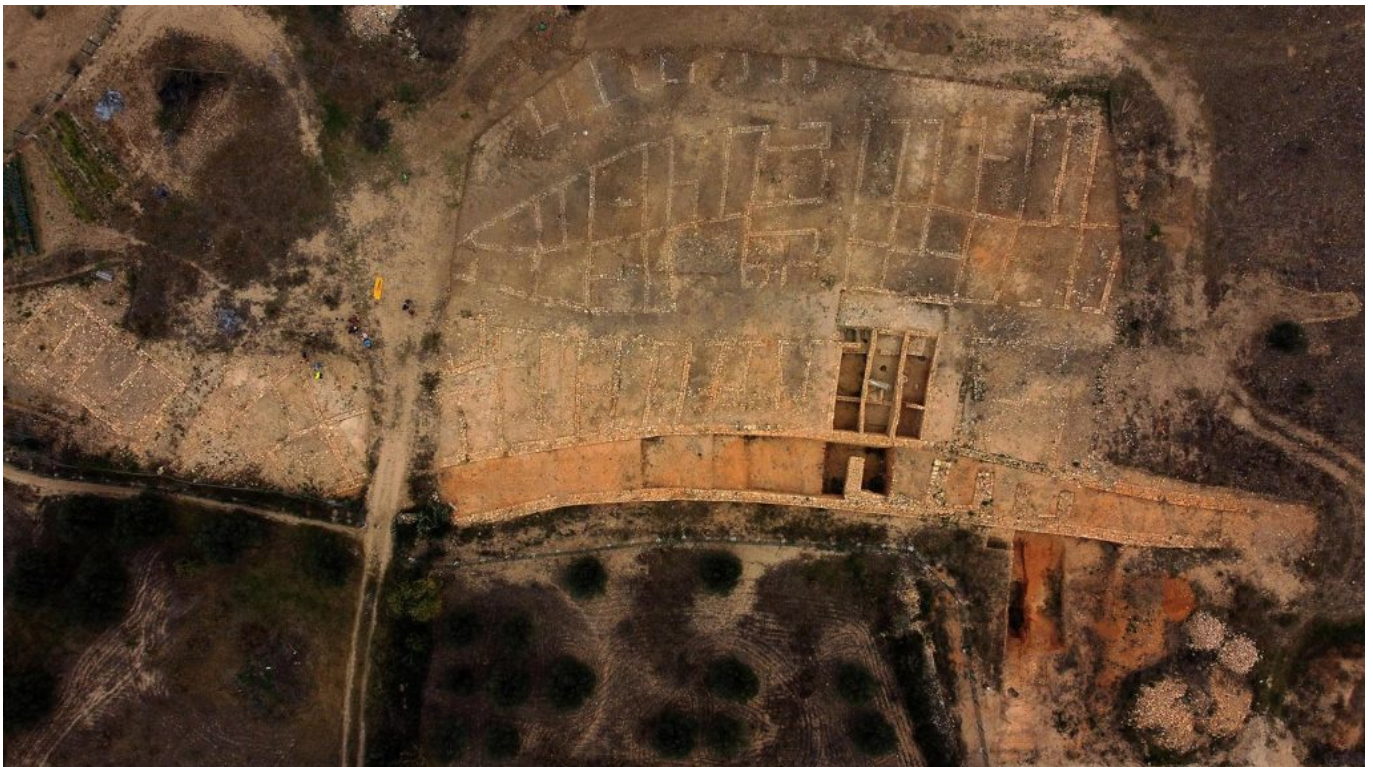
- Fortificacions gregues
- Fortificacions fenícies i púniques
- Fortificacions gal·les
- Fortificacions iberes septentrionals
- Fortificacions iberes de l'est peninsular
- Fortificacions iberes meridionals

Un format de congrés innovador

El format de la IX Reunió Internacional d'Arqueologia de Calafell planteja un format innovador que busca generar un debat ric i productiu sobre els diferents aspectes a considerar en l'intercanvi cultural del món ibèric i les cultures de contacte.

Cadascuna de les sessions compta amb una **ponència marc**, amb una visió general sobre un dels temes del congrés, **seguida d'una presentació d'un conjunt de pòsters**, amb novetats i temes específics amb què obrir el debat després de cada sessió. Aquest model de congrés és diferent de la resta de reunions que habitualment es fan sobre la temàtica en aquesta àrea.

El dissabte 1 d'abril està prevista una visita al **complex arqueològic de les Masies de Sant Miquel**, al terme de Banyeres del Penedès, on recentment diverses institucions i equips de recerca hi han dut a terme treballs arqueològics, liderades la majoria dels casos per la Universitat de Barcelona.

Inscripcions: 40 € (amb visita al jaciment i dinar)

Contacte: jpou@calafell.cat

Podeu veure el **programa** actualitzat aquí

Las sessions es celebraran a Calafell ([Centre Cívic Cinema Iris, Platja de Calafell](#))

L'any 2018, l'empresa **SOT Prospecció Arqueològica** va dur a terme unes prospeccions amb georadar al jaciment de Banyeres del Penedès que van permetre documentar 2.5 ha d'extensió de la ciutat ibera d'una manera no invasiva.

La troballa es va emmarcar en el projecte de recerca liderat pels professors de la Universitat de Barcelona (UB) **Joan Sanmartí** i **Jaume Noguera**, i per **Maria Carme Belarte** (ICREA-ICAC).

Programa

Inscripcions: jpou@calafell.cat

Las sessions es celebraran a Calafell ([Centre Cívic Cinema Iris, Platja de Calafell](#))

FITXA D'INSCRIPCIÓ (ompliu tots els camps)

Cognoms _____
Nom _____ NIF _____
Adreça _____
Població _____ CP _____
País _____ Telèfon _____
E-mail _____

Preu de la inscripció

40 € (inclou desplaçament en autocar i dinar de dissabte)

Forma de pagament

Transferència bancària al c.c. E568 2100 3011 3622 0036 0230 de CaixaBank. Cal indicar "IX Reunió d'Arqueologia de Calafell".

Registre d'inscripcions

Trametre per correu electrònic el full d'inscripció juntament amb el resguard d'ingrés abans del 15 de març del 2023 a jpou@calafell.cat

Certificat de participació

Es lliurarà un certificat d'assistència a tots els participants.

Notes

- Les places són limitades
- L'admissió dels participants es farà per rigorós ordre d'inscripció
- Les sessions dels dies 30 i 31 es duran a terme a la Sala d'Actes del Centre Cívic Cinema Iris de la Platja de Calafell. Carrer Vilamar 21
- Per a més informació:
Tel. 977 69 90 09 Ext 2432 (Josep Pou)
E-mail: jpou@calafell.cat

Castellot de Banyoles (Tivissa)

Comitè organitzador

Maria Carme Belarte (*Institució Catalana de Recerca i Estudis Avançats i Institut Català d'Arqueologia Clàssica*)

David Montanero (*Institut Català d'Arqueologia Clàssica*)

Pierre Moret (*Universitat de Toulouse*)

Jaume Noguera (*Universitat de Barcelona*)

Secretaria Tècnica

Josep Pou (*Ajuntament de Calafell*)

Institucions organitzadores

Ajuntament de Calafell

Amb el suport de

Proyecto Caracterización social y funcional de los asentamientos urbanos de la Iberia septentrional PID2019-106224GB-I00, financiado por:

**IX REUNIÓ INTERNACIONAL
D'ARQUEOLOGIA DE CALAFELL**

Les fortificacions urbanes preromanes a la Mediterrània occidental: origen, funcions i evolució estructural
(Homenatge a Henri Tréziny)

Castellot ibèric de Calafell

Imatge: JRCasals

Calafell - Banyeres del Penedès
30 de març - 1 d'abril de 2023

In memoriam Joan Sanmartí

PROGRAMA

Dijous 30 de març (Calafell)

Mati

9,30h: Actes protocol·laris

9,45 h: Pierre Moret: *Homenatge a Henri Tréziny*.
Joan Santacana: *Tot recordant en Joan Sanmartí*

Sessió 1: Estat de la qüestió

10,15h: **Ponència** Silke Muth: *Les fortifications des villes grecques et romaines : évolution et idéologie*

11h: Pausa café

11,30h: **Ponència** Pierre Moret: *Las fortificaciones ibéricas, treinta años después*

12,15h: Taula rodona

Tarda

Sessió 2: Fortificacions gregues

15h: **Ponència** Jean Chausserie-Laprèe: *Fortifications grecques et de type grec en Gaule Narbonnaise et en Catalogne (VP-^{II} s. av. J.-C.)*

Pòsters

Sandrine Duval: *Le bastion méridional de la fortification hellénistique de Saint-Blaise : composantes architecturales*

Pere Castanyer, Elisa Hernández, Marta Santos, Joaquim Tremoleda: *Construccions defensives a Empòrion (s. IV-II aC)*

Cayn Philippe, Vincent Ghislain: *L'enceinte tardo-hellénistique d'Ucetia (Uzès, Gard)*

15,45: Taula rodona

16,30: Pausa

Sessió 3: Fortificacions fenícies i púniques

16,45: **Ponència** David Montanero Vico, José Luis López Castro, Fernando Prados Martínez: *Las fortificaciones urbanas fenicio-púnicas del sur de Iberia (siglos VIII-III a. C.)*

Pòsters

Alberto J. Llorio Alvarado, Ester López Rosendo, Mariano Torres Ortiz: *Novedades en el sistema defensivo del asentamiento fenicio de La Fonteta (Guardamar del Segura, Alicante)*

Paloma Bueno Serrano: *Murallas de cajones en el Suroeste de la Península Ibérica. El Cerro del Castillo, un ejemplo de fortificación de tipología oriental en la Bahía de Cádiz*

Ana Arancibia Román, Bartolomé Mora Serrano: *De tramo en tramo: novedades sobre el recinto defensivo de la Málaga fenicio-púnica*

Joan Ramon Torres, Rosa Gurrea Barricarte, Marco Aurelio Esquembre Beblá: *Restes de muralla de la ciutat fenícia d'Eivissa*

17,30: Taula rodona

Divendres 31 de març (Calafell)

Mati

Sessió 4: Fortificacions gales

9h: **Ponència** Alexandre Beylier: *Les fortifications urbaines protohistoriques de Gaule méditerranéenne*

Pòsters

Philippe Boissinot: *Des fortifications inédites mises au jour à Ensérune, construites au gré de ses pulsations spatiales*

Anne-Marie Curé, Sébastien Munos, Anne-Laure Grevey, Mélanie Marcel: *L'oppidum de Mourrel-Ferrat à Olonzac (Hérault, France) : nouvelles données sur la fortification et la porte ouest*

9,45h: Taula rodona

10,30h: Pausa café

Sessió 5: Fortificacions iberes septentrionals

11,15: **Ponència** Jaume Noguera, David Asensio, Rafel Jomet, Jordi Morer: *Els sistemes defensius en les formacions estatals del món ibèric septentrional*

Pòsters

Gabriel de Prado, Ferran Codina: *La fortificació urbana del Puig de Sant Andreu (Ullastret): noves aportacions a l'anàlisi estructural i funcional de la primera fase de la muralla*

Oriol Cuscó Badia: *Les fortificacions laietanes durant l'ibèric ple (450-200 aC)*

Jaume Noguera, Pau Menéndez, David Asensio, Jordi Morer: *Els sistemes defensius de les ciutats celtiques de Masies de Sant Miquel (Banyeres del Penedès) i Vilari (Valls)*

Roser Arcos, Cristina Belmonte, Xavier Bermúdez, Jordi Prncipal: *Evolució dels sistemes defensius de la ciutat ilergeta del Molí d'Espigol (Tornabous, l'Urgell)*

David Asensio, Rafel Jomet, Jordi Morer, Jaume Noguera i Maite Miró: *El sistema defensiu de la ciutat ilergeta del Castellet de Banyoles / Kum (Tivissa, Ribera d'Ebre)*

12h: Taula rodona

Tarda

Sessió 6: Fortificacions iberes de l'est peninsular

15h: **Ponència** Ignasi Grau: *Les fortifications urbanes de les societats iberes de l'est peninsular*

Pòsters

Héctor Uroz Rodríguez, Alberto J. Llorio Alvarado, José Uroz Sáez: *La muralla ibérica antigua de La Alcludia de Elche (Alicante)*

Consuelo Mata Parreño, David Quixal Santos: *Las fortificaciones de Kelin y su territorio (Meseta de Requena-Utiel, València)*

David Quixal Santos, Dario Pérez Vidal, José Luis Azorin Navarro, Benjamin Martínez Ferrer: *Las defensas del poblado fortificado del Pico de los Ajos (Yátova, València)*

Amparo Barrachina, Pablo Medina, Raúl Mateu: *El Castillejo de Benafer i la torre oest. Resultats preliminars de la fase I d'excavació*

15,45h: Taula rodona

16,30h: Pausa

Sessió 7: Fortificacions iberes meridionals

16,45: **Ponència** Luis Gutiérrez, Eduardo Ferrer Albelda, Francisco José García Fernández: *Entre iberos, púnics y turdetanos: las fortificaciones urbanas del Hierro II en el valle del Guadalquivir*

Pòsters

Juan Pedro Bellón Ruiz, Carmen Rueda Galán, Miguel Ángel Lechuga Chica: *Iliturgi: las huellas del asedio y destrucción de la fortificación en el contexto de la Segunda Guerra Púnica*

Eduardo García Alfonso: *Los Castillejos de Teba. Fortificación y modelo territorial en la protohistoria del interior de la provincia de Málaga*

Clara Toscano Pérez: *Las murallas de Tejada la Vieja: interpretación a partir de revisión*

17,30h: Taula rodona

Dissabte 1 d'abril (Banyeres del Penedès)

9:00: Sortida amb autocar des de Calafell

9:30: Visita Masies de Sant Miquel

11:00: Trasllat a Banyeres del Penedès i café

11:30: **Conclusions** a càrrec de Luis Berrocal Rangel

12:15: Taula rodona i actes protocol·laris cloenda

13:00: Dinar al restaurant Societat Nova

15:00 Sortida amb autocar des de Banyeres del Penedès

15:30 Arribada a Calafell

Masies de Sant Miquel (Banyeres del Penedès)